

Debat: "Towards a comprehensive (NATO) approach of military stabilization operations in Afghanistan?"

De Canadese hoogleraar internationale betrekkingen **Alexander Moens**, **Stephen Pattison**, hoofd Internationale Veiligheid van het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken (FCO), en **Jonathan Parish** van de Afdeling Politieke Zaken en Veiligheidsbeleid van de NAVO, gingen op 24 mei met elkaar in discussie over de toekomst van de NAVO-missie in Afghanistan. Zij bespraken onder meer de verschillende benaderingen van de stabilisatiemissie die binnen de coalitie bestaan. Generaal b.d. **Arie van der Vlis**, bestuurslid van de Atlantische Commissie, leidde de discussie die plaatvond in Perscentrum Nieuwspoor.

Revolutie in het Canadese veiligheidsbeleid

Volgens Alexander Moens is de buitenlandse en militaire politiek van Canada aanzienlijk veranderd door de Canadese bijdrage aan de operatie in Afghanistan. Tot 11 september 2001 was in Canada een beleid van 'human security' erg populair. Het land wilde zijn militair ingrijpen zoveel mogelijk beperken. Het hield zich bezig met hulpverschaffing aan de plaatselijke bevolking door het bouwen van scholen en het verspreiden van voedsel. Het vechten tegen militieën, alsmede de opbouw van een stabiel politiek klimaat en een modern militair apparaat, werd gewoonlijk overgelaten aan de Amerikanen. Professor Moens stelde dat Canada landen als de VS "de hete kastanjes uit het vuur liet halen", waarna het zelf met de eer van wederopbouw wilde gaan strijken. Het ontbrak Canada volgens hem aan een lange termijnvisie op probleemgebieden. Het liefst wilden de Canadezen korte operaties waarbij de troepen niet langer dan een paar maanden in een land gestationeerd zouden worden. Moens noemde de langdurige, grootschalige inzet van Canadese troepen in Afghanistan dan ook "een ware revolutie". Het land heeft toegezegd in ieder geval tot 2009 in Afghanistan te zullen blijven, heeft zijn defensieuitgaven opgeschroefd tot 17,6 miljard dollar, en accepteert dat er al circa 55 Canadese soldaten zijn gestorven en dat dit er nog wel meer zullen worden. De publieke opinie heeft hier overigens wel moeite mee.

Canada heeft zichzelf hoge doelen gesteld in Afghanistan, iets wat de relatie met Amerika aanzienlijk heeft verbeterd. Het wil voor de stabiliteit in het land zorg dragen door de opbouw van een goed functionerend overheidssysteem. Het wil *warlords* ervan zien te overtuigen dat ze beter af zijn wanneer ze samenwerken met de Afghaanse regering.

'Hot stabilization' en een 'comprehensive approach'

Stephen Pattison haakte in op de nieuwe aanpak van de Canadezen. Hedendaagse conflicten worden volgens hem steeds gewelddadiger en dwingen de NAVO om steeds offensiever op te treden. Hij noemt dit 'hot stabilization'. De NAVO kan volgens hem niet alleen meer bezig zijn met de opbouw van een land, maar moet ook steeds vaker aanvallend optreden. Het is volgens hem echter wel van belang dat men beseft dat militaire operaties niet succesvol kunnen zijn waarneer er niet ook op politiek, economisch en sociaal gebied in een land wordt ingegrepen: de 'comprehensive approach', oftewel een alomvattende aanpak. Dit ontdekte men ten tijde van de Balkanoorlog al. Pattison vroeg zich daarom af hoe militaire en civiele operaties samen kunnen worden gebracht en kunnen worden geïntegreerd.

Wat volgens Pattison vaak wordt vergeten is om goed te luisteren naar wat de 'verliezers' nu eigenlijk vragen. Zij hebben zekerheid en veiligheid nodig. Zij willen weten wie hen nu zal beschermen. Er wordt nu nog te weinig rekening met hen gehouden. Wil een operatie succesvol kunnen verlopen, dan is het van belang dat iedereen zich veilig voelt in een land. Daarvoor moeten politie en leger worden opgebouwd, waarna moet worden begonnen met het opzetten van scholen, kerken, ziekenhuizen, enzovoort. De lidstaten van de NAVO moeten zich realiseren dat dit proces tijd kost en dat men, als men ingrijpt in een land, ook bereid moet zijn langere tijd aanwezig te zijn. Het politieke proces moet zo snel mogelijk opgestart worden, alleen dan kunnen mensen weer vertrouwen krijgen in hun eigen regering. Daarbij zal moeten worden samengewerkt met andere organisaties zoals NGO's, iets dat nu nog te weinig gebeurt. Probleem is dat deze organisaties en de aanwezige militairen elkaar niet of nauwelijks vertrouwen. Ze moeten daarom meer van elkaar te weten komen. Hopelijk wordt er dan ook meer met één stem gesproken. Het kan namelijk niet zo zijn dat de ene organisatie zegt dat het "goed gaat" in Afghanistan, terwijl een ander juist beweert dat het "zo slecht gaat". Lidstaten van de NAVO zouden dit voorbeeld moeten volgen en ook meer met één stem moeten spreken. Dit komt de geloofwaardigheid van de organisatie en van de lidstaten afzonderlijk ten goede.

Er is meer nodig dan de NAVO alleen

Jonathan Parish was het met deze stelling eens. Volgens hem moet de NAVO wel een belangrijke rol krijgen bij de wederopbouw van een land, maar is het niet zo dat de NAVO alle taken op zich moet nemen. Het moet juist leren te delegeren. De NAVO moet waar het kan andere organisaties ondersteunen, zodat zij die dingen kunnen doen waar ze beter in zijn. Dit gebeurt nu nog te weinig. De NAVO moet zich in de eerste plaats bezighouden met het opbouwen en versterken van de nationale regering en de krijgsmacht, en de veiligheid garanderen. Het probleem is nu dat de NAVO teveel wil doen: aan de ene kant wil het veiligheid en vertrouwen uitstralen naar de bevolking, aan de andere kant is het de NAVO die verwickeld is in gevechten met de Taliban. Van belang is dat de NAVO zijn eigen militaire en politieke ideeën tegen het licht houdt en kijkt of deze nog *up-to-date* zijn. Daarnaast moet het de samenwerking tussen haar en andere organisaties actief stimuleren. Samenwerking gebeurt nu wel, maar teveel op ad hoc-basis. Dit moet een meer structureel karakter krijgen.

'If it bleeds, it leads'

De drie sprekers waren het erover eens dat de NAVO een organisatie blijft die zeer belangrijk is voor de stabilisatie en opbouw van oorlogsgebieden. Zij waren het oneens met een vragensteller die benadrukte dat de NAVO "teveel hooi op haar vork heeft genomen", waardoor de resultaten in Afghanistan "zullen tegenvallen". Wel erkenden de sprekers dat de NAVO voornamelijk negatief in het nieuws komt. Dit heeft echter weinig met de geboekte resultaten te maken volgens Parish: media berichten zelden over successen, maar meestal over tegenvallers, zoals de vele burgerslachtoffers die vallen tijdens acties van de Amerikanen en de NAVO. Deze hebben nieuwswaarde. Door goede samenwerking met de Afghanen en door voorzigtiger optreden, zouden deze tegenvallers tot een minimum moeten kunnen worden beperkt, wat het imago van de NAVO, maar ook van de hele internationale gemeenschap in Afghanistan en daarbuiten ten goede zal komen.

Bart Vervoort